

ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ КАЗНАЧЕЙСЬКОЇ ФОРМИ ОБСЛУГОВУВАННЯ ВИКОНАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

У статті досліджено одну зі стадій бюджетного процесу – стадію виконання бюджету; розглянуто порядок казначейського виконання місцевих бюджетів в Україні; проаналізовано позиції щодо оптимізації системи казначейського виконання місцевих бюджетів шляхом запровадження змішаної (банківської та казначейської) форми обслуговування місцевих бюджетів.

Ключові слова: місцевий бюджет, стадія бюджетного процесу, доходи, казначейське виконання місцевих бюджетів, учасники бюджетного процесу, банківська форма обслуговування місцевих бюджетів.

Відповідно до ст. 19 Бюджетного кодексу України [1], виконання бюджету є однією зі стадій бюджетного процесу, що починається після його затвердження у встановленому законодавством порядку. Сучасний стан соціально-економічного розвитку України потребує організації функціонування такої системи виконання місцевих бюджетів, яка б забезпечила доцільне та ефективне використання фінансових ресурсів держави.

У ст. 43 Бюджетного кодексу України закріплено, що при виконанні державного бюджету й місцевих бюджетів застосовується казначейське обслуговування бюджетних коштів. До заснування в 1995 р. Державного казначейства в Україні застосовувалась банківська форма обслуговування. Проте складна структура місцевих бюджетів, необхідність у раціональному та економічному витрачанні бюджетних коштів, а також потреба у встановленні взаємозв'язку між державним та місцевими бюджетами зумовили необхідність запровадження казначейського обслуговування місцевих бюджетів.

Значний внесок у дослідження місцевих бюджетів, зокрема їх казначейського виконання, зробили такі вчені, як: Є.О. Алісов, О.Д. Василюк, Л.К. Воронова, О.М. Горбунова, О.Ю. Грачова, А.Ю. Крохіна, Н.П. Кучерявенко, О.П. Орлюк, К.В. Павлюк, Н.Ю. Пришва, С.В. Слухай, О.О. Сунцова, Н.І. Хімичева, І.Я. Чугунов, С.І. Юрій та інші. Проте й нині процес казначейського виконання місцевих бюджетів залишається в полі зору науковців і практиків.

Актуальність цієї теми викликана пропозиціями щодо запровадження змішаної (банківської та казначейської) форми обслуговування місцевих бюджетів, які викладені в проекті закону України "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України" [2].

Метою статті є дослідження існуючого порядку казначейського обслуговування

місцевих бюджетів в Україні, визначення переліку учасників бюджетного процесу з виконання місцевих бюджетів за доходами, окреслення проблемних моментів, що виникають у процесі казначейського виконання місцевих бюджетів, та шляхів їх вирішення.

У ст. 2 Бюджетного кодексу України визначено, що бюджетний процес – це регламентований бюджетним законодавством процес складання, розгляду, затвердження, виконання бюджетів, звітування про їх виконання, а також контролю за дотриманням бюджетного законодавства. Перш ніж перейти до аналізу стадії виконання бюджету, вважаємо за необхідне визначитись зі змістом самого поняття "стадія бюджетного процесу".

На думку М.І. Піскотіна, стадією в бюджетному процесі можна вважати відокремлений, самостійний і завершений етап діяльності державних органів, у результаті якого бюджет переходить з одного якісного стану в інший [3, с. 66]. Л.К. Воронова висловлювала аналогічну думку із цього питання [4, с. 125]. Вчена також наголошувала, що на кожній стадії бюджетного процесу вирішуються питання, які в інший час не можуть бути вирішені; стадії бюджетного процесу йдуть послідовно, засновуються на правових засадах, які повинні гарантувати чітке планування, дотримання бюджетної дисципліни й постійний контроль за виконанням усіх видів бюджетів [4, с. 143–144].

Слід зазначити, що в Законі України "Про бюджетну систему України" [6], який був чинний до прийняття Бюджетного кодексу України, стадії бюджетного процесу не виокремлювалися. Використання законодавцем терміну "стадія бюджетного процесу" та закріплення вичерпного переліку стадій у Бюджетному кодексі України свідчать про важливість диференціації бюджетної діяльності з урахуванням специфіки її змісту та особливостей суб'єктного складу на різних етапах.

Серед усіх стадій бюджетного процесу найбільш важливою й потужною постає стадія виконання бюджету, яка являє собою практичну реалізацію бюджету за всіма передбаченими показниками його доходної та видаткової частин. Саме тому теоретики-фундаменталісти фінансового права надають цій стадії бюджетного процесу статусу основної, визначальної [7]. На цьому етапі бюджетного процесу реалізуються намічені прогнози й програми. Головною метою виконання бюджету є забезпечення повного та своєчасного надходження податків й інших платежів у цілому та за кожним окремим джерелом, а також забезпечення фінансування заходів у межах затверджених бюджетних призначень упродовж того бюджетного періоду, на який затверджено бюджет.

О.А. Музика-Стефанчук стадію виконання бюджету поділяє на виконання бюджету за доходами та виконання бюджету за видатками. Вчена виділяє також стадії виконання бюджету за видатками, під якими визнає: 1) установа бюджетних асигнувань розпорядникам бюджетних коштів на основі та в межах затвердженого розпису бюджету; 2) затвердження кошторисів, паспортів бюджетних програм (у разі застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі), а також порядків використання бюджетних коштів; 3) узяття бюджетних зобов'язань; 4) отримання товарів, робіт і послуг; 5) здійснення платежів відповідно до взятих бюджетних зобов'язань; 6) використання товарів, робіт і послуг для виконання заходів бюджетних програм; 7) повернення кредитів до бюджету (щодо кредитування бюджету) [8, с. 172].

В.В. Бехер зазначає, що стадія виконання бюджету є практичним втіленням норм бюджетного законодавства на відповідний період, що визначає високий ступінь відповідальності щодо діяльності органів, які виконують бюджет, і тих, що обслуговують виконання бюджету [9, с. 4].

Враховуючи діяльність учасників бюджетного процесу, задіяних на стадії виконання бюджету, зокрема місцевого, пропонуємо **виконання місцевих бюджетів визначити як діяльність учасників бюджетного процесу з виконання місцевих бюджетів за доходами та видатками, що полягає в забезпеченні повного виконання планових показників, доведених Міністерством фінансів України та затверджених рішенням про місцевий бюджет, а також у своєчасному фінансуванні протягом бюджетного року заходів, передбачених рішенням відповідної ради.**

Держава може виконувати свої функції та завдання, передбачені Конституцією, якщо вона має у своєму розпорядженні достатньо фінансових ресурсів. Так, виконання місцевих бюджетів за видатками можливе лише за умови злагодженої діяльності

учасників бюджетного процесу з виконання бюджетів за доходами. У зв'язку із цим видається доречним розглянути перелік учасників бюджетного процесу, що задіяні на стадії виконання відповідних місцевих бюджетів за доходами. С.І. Юрій виділяє чотири основні групи учасників, що задіяні в процесі виконання місцевого бюджету за доходами [10, с. 309–310], а саме:

1. Суб'єкти управління бюджетною системою (Президент України, Верховна Рада України, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, Кабінет Міністрів України, органи місцевого самоврядування).

2. Органи оперативного управління бюджетними коштами (органи Державного казначейства України, фінансові органи, органи державних податкової й контрольно-ревізійної служб, місцеві державні адміністрації та виконавчі органи місцевих рад).

3. Платники податків, зборів та інших обов'язкових платежів.

4. Органи грошово-кредитного регулювання (НБУ, банківські установи).

На нашу думку, запропоноване С.І. Юрієм групування учасників, що задіяні в процесі виконання місцевого бюджету за доходами є неповним з таких причин:

- по-перше, у ньому відсутній один з основних учасників бюджетного процесу – Міністерство фінансів України. Відповідно до Положення про Міністерство фінансів України, затвердженого Указом Президента України від 08.04.2011 р. № 446/2011 [11] та Бюджетного кодексу України, до основних завдань, покладених на Мінфін, віднесено формування та забезпечення реалізації державної фінансової та бюджетної політики; формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів; забезпечення концентрації фінансових ресурсів на пріоритетних напрямках соціально-економічного розвитку України; удосконалення міжбюджетних відносин. Тож, на нашу думку, Міністерство фінансів України необхідно включити до першої групи учасників, що задіяні в процесі виконання місцевого бюджету за доходами “Суб'єкти управління бюджетною системою”;
 - по-друге, до цього переліку не включено розпорядників бюджетних коштів, які наділені бюджетними повноваженнями щодо наповнення місцевих бюджетів таким неподатковим доходом, як власні надходження бюджетних установ. Вважаємо, що розпорядників бюджетних коштів необхідно включити до другої групи учасників, що задіяні в процесі виконання місцевого бюджету за доходами “Органи оперативного управління бюджетними коштами”.
- Серед органів оперативного управління бюджетними коштами визначальне місце

посідає Державна казначейська служба України, яка нині є повноправним учасником бюджетного процесу, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів. Відповідно до Положення про Державну казначейську службу України, затвердженого Указом Президента України від 13.04.2011 р. № 460/2011 [12] основна діяльність органів Державної казначейської служби України полягає в казначейському обслуговуванні державного та місцевих бюджетів шляхом обліку надходжень до бюджету й проведення видатків відповідного бюджету через оплату рахунків суб'єктів господарської діяльності, які виконали роботи (надали продукцію, послуги) розпорядникам бюджетних коштів.

Органи Державної казначейської служби України здійснюють свою діяльність переважно через надання казначейських послуг, які є безоплатними для місцевих бюджетів, розпорядників і одержувачів бюджетних коштів. Частково платними вони є для Державного бюджету України, який фінансує діяльність органів Державної казначейської служби України [13, с. 131].

Проведення операцій (зарахування, розподіл тощо) з платежами до місцевих бюджетів детально регламентовано Порядком казначейського обслуговування місцевих бюджетів, затвердженим наказом Міністерства фінансів України "Про затвердження порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів" від 23.08.2012 р. № 938 [14]. У розділі 3 "Обслуговування місцевих бюджетів за доходами" цього Порядку чітко вписано процес проведення операцій за платежами до загального фонду місцевих бюджетів; за платежами до спеціального фонду місцевих бюджетів; за платежами, які розподіляються між загальним та спеціальним фондами місцевих бюджетів; за платежами, які розподіляються між рівнями місцевих бюджетів; за коштами, тимчасово віднесеними на доходи місцевого бюджету, що підлягають розподілу; за іншими платежами, які тимчасово віднесені на доходи місцевого бюджету.

Також Порядком казначейського обслуговування місцевих бюджетів визначено послідовність операцій з обробки платежів, що надійшли до місцевих бюджетів. Так, спочатку здійснюється повернення помилково або надміру зарахованих до місцевих бюджетів платежів; розподіл платежів до бюджетів за нормативами, визначеними нормами законодавства та рішенням відповідної ради про місцевий бюджет; перерахування до державного бюджету та місцевих бюджетів коштів, що передаються з місцевих бюджетів. Далі проводяться розрахунки за міжбюджетними трансфертами; здійснюється погашення позик, наданих за рахунок коштів єдиного казначейського рахунку; і в останню чергу – перерахову-

ються залишки надходжень на рахунки для обліку коштів загального та спеціального фондів місцевих бюджетів.

Проаналізувавши Порядок казначейського обслуговування місцевих бюджетів [14], варто зазначити, що він досить детально регламентує виконання місцевих бюджетів за доходами та, на нашу думку, не потребує додаткових уточнень чи доповнень. Численні нарікання на казначейську систему обслуговування місцевих бюджетів пов'язані саме з виконанням бюджетів за видатками. Так, у 2012 р. в Україні, починаючи з вересня, склалася критична ситуація, коли органи Державної казначейської служби України, крім "соціально захищених" видатків практично заблокували інші видатки, передбачені місцевими бюджетами. Подібне відбувалося й у попередні роки, але проблеми з казначейськими платежами виникали, як правило, тільки наприкінці бюджетного року. Кредиторська заборгованість місцевих бюджетів станом на 01.01.2013 р. становила більше ніж 4 млрд грн [15].

У зв'язку із цим з метою оптимізації системи обслуговування місцевих бюджетів народним депутатом України Р.В. Кошулинським, у порядку законодавчої ініціативи внесено на розгляд Верховної Ради України проект закону України "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України" [2]. Цим законопроектом, зокрема, передбачено можливість Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевої ради прийняти рішення про обслуговування місцевих бюджетів у частині доходів і видатків загального фонду, що не враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів, а також доходів і видатків спеціального фонду місцевих бюджетів банківськими установами. Тобто пропонується законодавчо дозволити Верховній Раді Автономної Республіки Крим та місцевим радам самостійно визначати, через які фінансові установи будуть обслуговуватися місцеві бюджети.

Ми вважаємо недоцільним внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо обслуговування в банківських установах місцевих бюджетів за доходами й видатками, що не враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів з таких причин. По-перше, запровадження змішаної (банківської та казначейської) форми обслуговування місцевих бюджетів суперечить одному із принципів, на яких ґрунтується бюджетна система України, – принципу єдності. Згідно з п. 1 ст. 7 Бюджетного кодексу України, принцип єдності бюджетної системи України передбачає, зокрема, єдність порядку виконання бюджетів та ведення бухгалтерського обліку й звітності.

По-друге, за цей час казначейська система обслуговування бюджетів визнала себе ефективною з погляду обліку надхо-

джені і витрат відповідних бюджетів, можливості якісного планування та управління фінансовими ресурсами, контролю за цільовим використанням бюджетних коштів і є відпрацьованою на всіх рівнях місцевих бюджетів. Слід нагадати, що перехід України від банківської до казначейської системи виконання бюджетів був викликаний, зокрема, таким:

- банківські установи не були зацікавлені в контролі за своєчасним зарахуванням доходів на рахунки відповідного бюджету й не забезпечували належного та дієвого контролю за використанням коштів;
- розпорошеність бюджетних коштів у численних банківських установах не могла дати позитивні результати в управлінні державними фінансовими ресурсами [16, с. 241].

У разі часткового повернення до банківської системи виконання бюджетів Україна знову повернеться до вищевказаних проблемних питань.

По-третє, прийняття зареєстрованого проекту закону України “Про внесення змін до Бюджетного кодексу України” [2] призведе до виникнення численних ускладнень при виконанні місцевих бюджетів, зокрема:

1. Спричинить необхідність ведення органами місцевого самоврядування обліку доходів і видатків, які не враховуються при визначенні міжбюджетних відносин. Оскільки Кабінетом Міністрів України і Міністерством фінансів України протягом ряду років не забезпечується повною мірою потреба у виконанні делегованих державою повноважень (видатків) через низький норматив фінансової забезпеченості, органи місцевого самоврядування вимушені спрямовувати доходи, що не враховуються при визначенні міжбюджетних відносин, на делеговані видатки.

У разі внесення таких змін до Бюджетного кодексу України органи місцевого самоврядування вимушені будуть вести самостійно облік доходів і видатків, які не враховуються при визначенні міжбюджетних відносин, тобто виконувати непрацездатні їм функції. На сьогодні такі функції покладені на органи Державної казначейської служби України. У зв'язку із цим виникне необхідність у збільшенні чисельності працівників органів місцевого самоврядування, що призведе до збільшення видатків на їх утримання. До того ж виникне проблема, пов'язана з відсутністю кваліфікованих спеціалістів у сфері казначейського виконання місцевих бюджетів, а також належного (спеціально розробленого для органів місцевого самоврядування) програмного продукту.

2. Створить проблеми при складанні консолідованої звітності про виконання місцевих бюджетів. У разі запровадження законопроектом змішаної (банківської та каз-

начейської) форми обслуговування місцевих бюджетів виникне проблема щодо складання консолідованої звітності про виконання місцевих бюджетів, яка на теперішній час відпрацьована та виконується органами Державної казначейської служби України. Згідно із запропонованими змінами до ст. 78, 80 Бюджетного кодексу України ведення обліку доходів, що не враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів, доходів спеціального фонду та, відповідно, видатків місцевих бюджетів буде закріплено за місцевими фінансовими органами. Це знову ж таки призведе до збільшення чисельності працівників місцевих фінансових органів та видатків на їх утримання. Також автором законопроекту не враховано факт відсутності відповідного програмного забезпечення й форм звітності, що спричинить повернення до раніше запроваджених норм ведення та складання обліку, які в процесі використання підтвердили свою неефективність.

3. Унеможливить належний фінансовий контроль при взятті бюджетних зобов'язань. Так, згідно зі ст. 2 Бюджетного кодексу України, кошторис – це основний плановий фінансовий документ бюджетної установи, яким на бюджетний період встановлюються повноваження щодо отримання надходжень і розподіл бюджетних асигнувань на взяття бюджетних зобов'язань і здійснення платежів для виконання бюджетною установою своїх функцій та досягнення результатів, визначених відповідно до бюджетних призначень.

Відповідно до ст. 48 Бюджетного кодексу України, розпорядники бюджетних коштів беруть бюджетні зобов'язання та здійснюють платежі тільки в межах бюджетних асигнувань, встановлених кошторисом. У разі внесення зазначених змін до Бюджетного кодексу України бюджетна установа отримає можливість взяти двічі бюджетні зобов'язання в межах одних бюджетних асигнувань (тобто взяти бюджетні зобов'язання на повну суму бюджетних асигнувань і в органах Державної казначейської служби України, і у відповідній банківській установі). Фактично буде зруйновано існуючу систему контролю за використанням відповідних коштів місцевих бюджетів. Це може призвести до таких негативних наслідків, як нецільове використання бюджетних коштів, а також до виникнення не бюджетної заборгованості, яку згідно з вимогами бюджетного законодавства України не можна включати до відповідних форм бюджетної звітності та погашати за рахунок бюджетних коштів.

Також слід зауважити, що наразі послуги органів Державної казначейської служби України є безоплатними для місцевих бюджетів, розпорядників і одержувачів бюджетних коштів, тоді як за послуги банківських установ обов'язково буде стягуватися

плата за встановленими ними тарифами. Крім того, світовий досвід підтверджує доцільність зосередження функцій з управління державними коштами в системі органів казначейства як головного фінансового агента держави для концентрації фінансових ресурсів держави на єдиному казначейському рахунку.

На нашу думку, доцільніше внести зміни до Бюджетного кодексу України, встановивши обов'язок органів Державної казначейської служби України здійснювати обслуговування видатків місцевих бюджетів у триденний термін з дня отримання відповідного платіжного доручення, а також передбачити заходи впливу до органів Державної казначейської служби України за несвоєчасне касове обслуговування. На сьогодні органи Державної казначейської служби України, посилаючись на Інструкцію про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затверджену постановою Правління Національного банку України від 21.01.2004 р. № 22 [17], застосовують до платіжних доручень, складених у процесі виконання місцевих бюджетів тридцятиденний термін для їх виконання. У випадку прострочення зазначеного терміну з вини органів Державної казначейської служби України такі платіжні доручення повертаються установі, що їх склала, без виконання та здебільшого без пояснення причин прострочення. При цьому для органів Державної казначейської служби України жодних негативних наслідків за невиконання покладених на них обов'язків у частині своєчасного проведення платіжних доручень не настає.

Це ще раз доводить, що теоретична невизначеність є причиною практичних негараздів, у тому числі в процесі виконання бюджету. Відсутність на законодавчому рівні відповідальності органів Державної казначейської служби України за несвоєчасне виконання платіжних доручень негативно впливає на процес виконання місцевих бюджетів за видатками. Переконані, що позитивних зрушень можна досягти, встановивши триденний термін оплати платіжних доручень, а також передбачивши відповідальність органів Державної казначейської служби України за неякісне касове обслуговування.

Висновки. Для забезпечення динамічного соціально-економічного розвитку України постає необхідність в ефективному використанні бюджетних коштів та зосередженні фінансових ресурсів на пріоритетних напрямках розвитку. Удосконалення системи казначейського виконання місцевих бюджетів шляхом введення змішаної форми обслуговування таких бюджетів не приведе до вирішення існуючих проблем, пов'язаних з недостатністю бюджетних ресурсів. Першочерговим завданням для нашої країни має стати наділення органів місцевої

влади реальною фінансовою автономією, яка є обов'язковою умовою для підвищення рівня мобілізації бюджетних надходжень як на окремій території, так й у країні в цілому.

Список використаної літератури

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 59. – Ст. 2047.
2. Проект Закону України "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України" від 12.02.2013 р. № 2283 [Електронний ресурс]. – Ресурс доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=45750.
3. Пискотин М.И. Советское бюджетное право (Основные проблемы) / М.И. Пискотин. – М. : Юрид. лит., 1971. – 312 с.
4. Воронова Л.К. Бюджетно-правове регулювання в СРСР / Л.К. Воронова. – К. : Вища школа, 1975. – 183 с.
5. Воронова Л.К. Фінансове право України : підручник / Л.К. Воронова. – К. : Прецедент : Моя книга, 2006. – 448 с.
6. Закон України "Про бюджетну систему України" від 05.12.1990 р. № 512–XII // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 26. – Ст. 195.
7. Фінансове право : підручник / керівник авт. колективу і відп. ред. Л.К. Воронова. – Х. : Консум, 1998; Ткачук М.И. Государственный бюджет / М.И. Ткачук. – Минск : Высшая школа. – 1995; Правовые основы бюджетного процесса в СССР. – Саратов : Изд-во Саратов. ун-та, 1966; Финансы : учебник / В.М. Родионова, Ю.Я. Вавилов, Л.И. Гончаренко и др. ; под ред. В.М. Родионовой. – М. : Финансы и статистика, 1995; Общая теория финансов / под ред Л.А. Дробозиной. – М. : Банки и биржи : ЮНИТИ, 1995.
8. Музика-Стефанчук О.А. Органи публічної влади як суб'єкти бюджетних правовідносин : монографія / О.А. Музика-Стефанчук. – Хмельницький: Хмельницький ун-т управління та права, 2011. – 383 с.
9. Бехер В.В. Процессуальные правоотношения в сфере казначейского исполнения бюджета : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.14 / В.В. Бехер ; Государственное образовательное учреждение высшего профессионального образования "Саратовская государственная академия права". – Саратов, 2007. – 30 с.
10. Юрій С.І. Казначейська система : підручник / С.І. Юрій, В.І. Стоян, О.С. Даневич. – Тернопіль : Карт-Бланш, 2006. – С. 309–310.
11. Указ Президента України від 08.04.2011 р. № 446/2011 "Про Положення про Міністерство фінансів Ук-

- раїни" // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 83.
12. Указ Президента України від 13.04.2011 р. № 460/2011 "Про Положення про Державну казначейську службу України" // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 89.
13. Макух О.В. Правове регулювання фінансового контролю в бюджетному процесі (на прикладі Державного бюджету України) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Макух Оксана Володимирівна ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2009. – 202 с.
14. Наказ Міністерства фінансів України "Про затвердження порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів" від 23.08.2012 р. № 938 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 72. – Ст. 2918.
15. Лист заступника голови Верховної ради України від 06.03.2013 р. № 03/2–59 (46980) вих. на ім'я голови Харківської обласної ради.
16. Науково-практичний коментар до Бюджетного кодексу України / кол. авторів [заг. редакція, передмова Ф.О. Ярошенка]. – К. : Зовнішня торгівля; УДУФМТ, 2010. – 592 с.
17. Постанова Правління Національного банку України "Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті" від 21.01.2004 р. № 22 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908.

Стаття надійшла до редакції 05.06.2013.

Семенченко С.А. Правовые проблемы казначейской формы обслуживания исполнения местных бюджетов

В статье исследована одна из стадий бюджетного процесса – стадия исполнения бюджета; рассмотрен порядок казначейского исполнения местных бюджетов в Украине; проанализированы предложения по оптимизации системы казначейского исполнения местных бюджетов путем введения смешанной (банковской и казначейской) формы обслуживания местных бюджетов.

Ключевые слова: местный бюджет, стадия бюджетного процесса, доходы, казначейское исполнение местных бюджетов, участники бюджетного процесса, банковская форма обслуживания местных бюджетов.

Semenchenko S. Legal problems of treasury forms of service execution of local budgets

The paper studies one of the stages of the budget process – the stage of implementation of the budget. The order of treasury execution of local budgets in Ukraine is considered. Proposals for optimization of treasury execution of local budgets by the introduction of a mixed (banking and treasury) forms of service of local budgets are analyzed. Current services of the State Treasury of Ukraine are free of charge to local budgets, administrators and recipients of budget funds, while banks for services will charge for their established rates. In addition, international experience confirms the feasibility of concentrating management functions of public funds in the system of the Treasury as chief financial agent of the state for the concentration of financial resources in the state treasury account.

It is more expedient to amend the Budget Code of Ukraine by setting the duty of the State Treasury of Ukraine to service local spending within three days of receipt of the corresponding payment order and provide interventions to the state Treasury Service of Ukraine for late settlement services. To date, the authorities of the State Treasury Service of Ukraine, referring to the instructions on non-cash payments in Ukraine in local currency made in the execution of local budgets thirty deadline for their implementation. In case of late notification period attributable to the State Treasury Service of Ukraine, including money orders turn institution that they are made with performance and mostly without any explanation of delay. Thus for the State Treasury of Ukraine no negative consequences for non-performance of their duties with regard to timely payment of orders is not reached.

This once again proves that the theoretical uncertainty is causing practical problems, including in the execution of the budget. The lack of legislative responsibility of the State Treasury of Ukraine in late execution of payment orders adversely affect the progress of a local budget expenditures. Improvements can be achieved by installing three days of payment of payment orders as well as providing for the responsibility of the State Treasury of Ukraine by poor settlement services.

Key words: local budget, the stage of the budget process, revenue, treasury execution of local budgets, participants in the budget process, the bank's form of service of local budgets.